

## Sotsiaalministeerium

### Terviseamet

### Tervisekassa

02.10.2026

## NÕUE KÕRVALDADA EESTI KIIRABI LIIDU 24.09.2026 TEABENÕUDE JA SELGITUSTAOTLUSE MENETLEMISE PUUDUSED

Eesti Kiirabi Liit MTÜ (EKL) esitas 24.09.2026 Sotsiaalministeeriumile, Terviseametile ja Tervisekassale avaliku teabe seaduse (AvTS) kohase teabenõude ja märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse (MSVS) kohase selgitustaotluse seoses 2028. aasta kiirabivõrgu kavandamisel kasutatud andmete, analüüsimudeli ja isikuandmete töötlemise õigusliku alusega (edaspidi **EKL-i pöördumine**).

Sotsiaalministeerium vastas 30.09.2026 kirjaga nr 5.2-2/1875-8 (edaspidi **30.09.2026 vastus**), mis oli vormiliselt adresseeritud SA Tartu Kiirabile (esindaja Lauri Kõrgvee) ning milles EKL ja Tuuli Paju (EKL-i esindaja) olid märgitud lisaadressaadina.

**EKL nõuab käesolevaga, et Sotsiaalministeerium, Terviseamet ja Tervisekassa kõrvaldaksid viivitamata 30.09.2026 vastuses ilmnunud puudused ja täidaksid EKL-i 24.09.2026 pöördumise nõuetekohaselt.**

### I. EKL-i vastuväited ja põhjendused

30.09.2026 vastus ei ole EKL-i pöördumise nõuetekohane täitmine. EKL on tuvastanud selles järgmised põhimõttelised puudused.

#### 1. EKL-i ja SA Tartu Kiirabi pöördumiste eristamata menetlemine

EKL esitas 24.09.2026 iseseisva teabenõude ja selgitustaotluse, mis erines nii esitajalt, sisult kui ka õigusliku aluse poolest SA Tartu Kiirabi 26.09.2026 märgukirjast ja selgitustaotlusest (SA Tartu Kiirabi viitas, et tema kiri on vastuseks Sotsiaalministeeriumi 25.08.2026 kirjale nr 5.2-2/1875-6 ja oli tähistatud viitenumbriga 7.8-1/219-4). 30.09.2026 vastuses on neid kahte eraldiseisvat pöördumist käsitletud koos, samas vastus on adresseeritud SA Tartu Kiirabile ning EKL on märgitud üksnes lisaadressaadina. 30.09.2026 vastusest ei nähtu, et EKL-i pöördumist oleks iseseisvalt ja nõuetekohaselt menetletud.

#### 2. AvTS-i alusel esitatud teabenõude ja MSVS-i alusel esitatud selgitustaotluse menetlusliikide eristamata jätmine

EKL märkis 24.09.2026 pöördumises sõnaselgelt, et olemasolevate dokumentide, andmete, lähtekoodi, analüüsitulemuste, protokollide ja muu jäädvustatud teabe väljastamise taotlusi tuleb käsitleda AvTS-i kohase teabenõudena ning õiguslaseid ja faktilisi selgitusi eeldavaid küsimusi MSVS-i kohase selgitustaotlusena. 30.09.2026 vastuses ei ole neid sisuliselt eristatud, vastusest ei selgu, milliseid küsimusi on käsitletud teabenõudena ja milliseid selgitustaotlusena ning millistel erinevatel tähtaegadel neile vastatakse. See on vastuolus MSVS § 1 lõikega 3 ja Andmekaitse Inspektsiooni poolt avaldatud avaliku teabe seaduse üldjuhendiga, mis annab juhised teabenõude ja selgitustaotluste eristamiseks ja nende menetlemiseks.

#### 3. MSVS § 5 lg 9 p 7 õigustamatu kasutamine

30.09.2026 vastuses tuginetakse MSVS § 5 lõike 9 punktile 7, mille kohaselt võib loobuda selgitustaotlusele vastamisest, kui see eeldaks töökorralduse muutmist. EKL rõhutab, et see säte ei õigusta olemasolevate dokumentide ja jäädvustatud teabe väljastamata jätmist. AvTS-i kohase

teabenõude puhul on väljastamiskohustus sõltumatu MSVS-i selgitustaotluse erinevast menetlusviisist. AvTS § 23 lõike 2 punkt 3 lubab teabenõude täitmisest keelduda üksnes konkreetsetel põhjendatud juhtudel, mitte üldise viitega töökorralduse muutmise vajadusele. Pealegi ei ole 30.09.2026 vastuses tuginetud AvTS § 23 lõike 2 punktile 3, vaid üksnes MSVS-i sättele, mis kinnitab, et teabenõuet ei selgitustaotlust ei ole tegelikult eristatud.

#### **4. Iga adressaadi eraldi vastamise kohustus**

EKL-i pöördumises paluti igal adressaadil vastata tema valduses oleva teabe ja pädevusse kuuluvate küsimuste kohta ning vajaduse korral pöördumine pädevale teabevaldajale edastada. 30.09.2026 vastuse on andnud üksnes Sotsiaalministeerium. Vastusest ei selgu, kas Terviseamet ja Tervisekassa on pöördumist eraldi menetlenud, kas neile on pöördumine kuuluvuse järgi edastatud või kas nad kavatsevad eraldi vastata. AvTS § 21 lg 1 kohustab teabevaldajat, kes ei valda küsitud teavet, selgitama välja pädeva teabevaldaja ja edastama talle teabenõude viivitusega, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul, teatades sellest samal ajal teabenõudjale. Seega, kui mõni adressaat leiab, et vastamine kuulub teise adressaadi pädevusse, tuleb tal märkida, millisele adressaadile ja millises osas pöördumine edastati.

#### **II. Nõue esitada vastus iga punkti kohta eraldi**

EKL nõuab, et adressaadid vastaksid eraldi või ühises vastuses selgelt iga järgmises kategoorias nimetatud dokumendi ja teabe kohta. Järgnev kokkuvõtte EKL-i pöördumises esitatud teabenõuetest ja selgitustaotlustest ei mõjuta pöördumises esitatud nõuete ulatust ega kehtivust, vaid annab näitliku juhise selle kohta, millisel kujul me vastust ootame.

Nõuame, et iga järgnevas kategoorias küsitud dokumendi või teabekategooria kohta fikseeritaks selgelt:

- kas küsitud dokument või teave on olemas;
- kelle valduses see on;
- kas see väljastatakse ja millises vormingus;
- kui teavet või dokumenti ei väljastata, siis millisel konkreetsel AvTS-i sättel (paragrahv, lõige, punkt) ja faktilisel põhjusel keeldumine põhineb;
- milliseid küsitud dokumente või andmestikke ei ole olemas ega ole kunagi koostatud;
- millised küsimused loetakse selgitustaotluseks ja millal neile MSVS-i alusel vastatakse.

#### **(a) Isikuandmete töötlemise õiguslik alus ja andmekaitse dokumentatsioon**

EKL-i pöördumise I osa hõlmab 13 punkti, milles küsiti muu hulgas andmekogude päritolu, vastutava töötleja määramist, õiguslikku alust GDPR-i artiklite 6 ja 9 tähenduses, DPIA olemasolu või selle koostamata jätmise otsust, andmekaitse spetsialisti arvamust, töötlemistoimingute registri kannet ja andmevahetuse alusdokumente. 30.09.2026 vastuses märgiti üksnes, et kasutati isikustamata andmeid TIS-ist ja Häirekeskusest ning DPIA-d ei koostatud, kuna ligipääs oli üksnes isikustamata statistilistele andmetele. See vastus katab üksnes väga piiratud osa EKL-i I osa küsimustest ega vasta ühelegi küsimuspunktile nõuetekohaselt, täielikult ega punkt-punktiliselt. Nõuame, et iga adressaat vastaks kõigile I osa punktidele eespool kirjeldatud punkt-punktilise struktuuri kohaselt.

#### **(b) Analüüsimudeli ja -programmi dokumentatsioon ning lähteandmed**

EKL-i pöördumise II osa hõlmab 9 punkti, milles küsiti programmi nime, versiooni, tehnilist kirjeldust, lähtekoodi, kasutatud alusandmestikke, brigaadi valiku ja hõivatuse reegleid, anonüümitud alusandmestikku, koondandmeid, päringuid, skripte ja arvutusreegleid ning analüüsitulemusi (tabelid, joonised, kaardid, simulatsioonitulemused, stsenaariumivõrdlused, piirkondlikud analüüsid). 30.09.2026 vastus ei käsitle ühtegi neist punktidest. Nõuame punkt-punktilist vastust kõigile II osa punktidele.

#### **(c) Alusandmestik, koondandmed, päringud, skriptid ja arvutusreeglid**

EKL-i pöördumise II osa punktides 7–9 küsiti konkreetselt masinloetaval kujul anonüümitud alusandmestikku, andmestiku struktuurikirjeldust, koondandmeid, päringuid, skripte ja arvutusreegleid ning programmi abil koostatud tabeleid, jooniseid ja raporteid. Ulatuses, milles sellised andmestikud, koondandmed, päringud, skriptid, arvutusreeglid või tulemused on loodud või adressaatide valduses, on tegemist AvTS § 3 lg 1 tähenduses jäädvustatud teabega. Nende

väljastamisest ei saa keelduda MSVS-i alusel. Nõuame, et iga adressaat selgitaks punkt-punktiliselt, millised neist andmetest on olemas, kelle valduses need on ja kas need väljastatakse.

#### **(d) Mudeli valideerimine, kvaliteedi tagamine, stressitestid ja sõltumatu hindamine**

EKL-i pöördumise III osa hõlmab 9 punkti: valideerimisplaan ja -tulemused, tegeliku kiirabivõrgu simulatsiooni võrdlus tegelike andmetega, reageerimisaegade võrdlus, hõivatuse võrdlus, mudeli vea hinnang, stressitestid (sh kriisiolukordade ja riigikaitse stsenaariumid), sõltumatu hinnang ning otsus mudeli tulemuste piisavuse kohta. 30.09.2026 vastus ei käsitle ühtegi neist. Nõuame punkt-punktilist vastust kõigile III osa punktidele.

#### **(e) Stsenaariumid, võrguvariandid, piirkondlikud väljundid ja otsustuskriteeriumid**

EKL-i pöördumise IV osas küsiti otsuste aluseks olnud stsenaariume, sh lõplikult valitud varianti ja peamisi alternatiive, iga stsenaariumi kohta baaside arvu ja asukohti, brigaadide arvu, tööaegu, koosseise, modelleeritud reageerimisaegu ning otsustuskriteeriumeid. 30.09.2026 vastus ei käsitle ühtegi neist. Nõuame punkt-punktilist vastust kõigile IV osa punktidele.

#### **(f) Otsustusmaterjalid, memorandumid, protokollid, esitlused ja analüüsi kokkuvõtted**

EKL-i pöördumise V osas küsiti kõiki memorandumeid, otsustusmaterjale, esitlusi ja analüüsi kokkuvõtteid, milles programmi või simulatsiooni tulemusi on kasutatud kiirabi brigaadide paiknemise, arvu, tööaja või koosseisu muutmise põhjendamiseks, samuti piirkondlike kiirabiteenuse osutajate, kohalike omavalitsuste ja haiglate seisukohti ja sisendeid. 30.09.2026 vastus ei käsitle ühtegi neist. Nõuame punkt-punktilist vastust kõigile V osa punktidele.

#### **(g) EKL-iga toimunud kohtumiste protokollid, märkmed ja materjalid**

EKL-i pöördumise VI osas küsiti 24.08.2026 kohtumise protokoll, salvestust, esitlusmaterjale, osalejate nimekirja ning materjalides fikseeritud lubadusi. 30.09.2026 vastuses viidatakse kohtumistele, kuid ühtegi küsitud dokumenti ei ole väljastatud. Nõuame punkt-punktilist vastust kõigile VI osa punktidele.

#### **(h) LifeSaveri projekt ja kasutatud simulatsiooniprogrammi seos**

EKL-i pöördumise VII osas küsiti Taavet Reimersi koostatud programmi seost LifeSaveri projektiga, LifeSaveri projektiplaani, andmearhitektuuri, andmekaitse dokumentatsiooni ja seniseid tulemusi. 30.09.2026 vastus ei käsitle ühtegi neist. Nõuame punkt-punktilist vastust kõigile VII osa punktidele.

#### **(i) Iga adressaadi valduses olev teave ja edastamiskohustus**

EKL-i pöördumises paluti igal adressaadil selgelt märkida, kui mõni taotletud dokument või teave on teise adressaadi valduses, ning edastada pöördumine pädevale teabevaldajale AvTS § 21 kohaselt. 30.09.2026 vastuses puudub igasugune teave selle kohta, millised küsitud dokumendid on Terviseameti, millised Tervisekassa ja millised Sotsiaalministeeriumi valduses, kas pöördumine on kuuluvuse järgi edastatud ning millised adressaadid kavatsevad eraldi vastata. Nõuame, et iga adressaat fikseeriks tema valduses oleva teabe ja tema pädevusse kuuluvad küsimused ning teataks, kas ja kudas ta vastab.

### **III. Teabe osalise väljastamise nõue**

AvTS § 38 lõike 2 kohaselt tuleb juhul, kui dokumendis sisaldub juurdepääsupiiranguga teavet, väljastada vähemalt see osa dokumendist, mille suhtes juurdepääsupiirang ei kehti. Juurdepääsupiiranguga osa olemasolu ei õigusta kogu dokumendi väljastamata jätmist. Iga varjatud või väljastamata osa kohta tuleb märkida konkreetne juurdepääsupiirangu õiguslik alus, sealhulgas paragrahv, lõige ja punkt. Pelk üldine viide seadusesättele ei ole piisav.

### **IV. Ajakriitilisus**

Küsitud teave on vajalik enne kiirabivõrgu ja konkursitingimuste põhimõtteliste otsuste lõplikku kinnitamist. Kiirabivõrgu kujundamist puudutavad otsused mõjutavad otseselt patsiendiohutust, regionaalset valmisolekut ja kriisivõimet ning nende tagasipööramine pärast konkursi väljakuulutamist on äärmiselt keeruline.

AvTS § 18 näeb teabenõudele vastamiseks ette viivitamatu, kuid hiljemalt viie tööpäevase tähtaja. Isegi § 19 kohane pikendamine kuni 15 tööpäevani eeldab, et pikendamisest koos põhjendustega teatatakse viie tööpäeva jooksul. 30.09.2026 vastus ei sisalda tähtaja pikendamise teadet ega tähtaja pikendamise põhjendust. EKL nõuab viivitamatut vastust kõigile seni vastamata teabenõude punktidele.

## **V. Õiguskaitsevahendid**

Kui 30.09.2026 vastuses ilmnenud puudusi ei kõrvaldata ja EKL-i pöördumise punkte ei täideta seaduses sätestatud tähtajal, jätab EKL endale õiguse:

- esitada vaie Andmekaitse Inspeksioonile AvTS §-de 44 - 46 alusel seoses teabenõude täitmata jätmisega;
- pöörduda halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustiku alusel, nõudes teabenõude täitmist ja vajadusel tõendite kogumist;
- teavitada avalikkust ja pädevaid järelevalveasutusi kiirabivõrgu kavandamise otsustuseluste läbipaistmatusel.

EKL rõhutab, et eelistab asja lahendamist mõistlikus koostöös ja teabenõude nõuetekohast täitmist ilma vajaduseta järelevalvemenetluse algatamise järele. Samas ei saa EKL leppida olukorraga, kus riikliku kiirabivõrgu kujundamise aluseks olev teave ei ole kättesaadav neile, keda kavandatakse muudatused otseselt puudutavad.

Palume teave väljastada elektrooniliselt, võimaluse korral originaalvormingus ning andmestikud masinloetaval kujul.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tuuli Paju

Juhatuse esimees

Eesti Kiirabi Liit MTÜ